

**Kohtla-Järve Linnavolikogu määruse „Kohaliku omavalitsuse pädevusse antud ülesannete delegeerimine“ eelnõu
SELETUSKIRI**

Eelnõu algataja on Kohtla-Järve Linnavalitsus.

Menetleja arenguteenistuse abilinnapea Vitali Borodin (tel 337 8547, e-post vitali.borodin@kjl.lv.ee). Kohtla-Järve Linnavolikogu 29. veebruri 2016. a määruse nr 97 „Kohtla-Järve Linnavalitsuse töökord“ § 4 lõike 21 kohaselt on eelnõu menetlejal kõik eelnõu algataja õigused ja kohustused vastavalt Kohtla-Järve Linnavolikogu töökorrale.

Eelnõu ja seletuskirja koostas Kohtla-Järve Linnavalitsuse arenguteenistuse vanemmaakorraldaja Enno Kaare (tel 337 8567, e-post enno.kaare@kjl.lv.ee) ja kontrollis peamaakorraldaja Olga Ivanova (tel 337 8587, e-post olga.ivanova@kjl.lv.ee).

1. Sissejuhatus

Viimastel aastatel on muutunud maa või maakorraldusega seotud seadused. Muutunud on maakorraldusseadus, maakatastriseadus, maareformi seadus ja selle rakendusaktid. Sellest tulenevalt tuleb üle vaadata õigusaktidega kohaliku omavalitsusele pandud ülesannete täitmise pädevus, et tagada ülesannete kiire ja õiguspärane täitmine. Maa hindamise seaduse ja maamaksuseaduse alusel kohalikule omavalitsusele pandud ülesannete täitmine toimub küll nii nagu see oleks loogiline, kuid õiguslikult on olukord reguleerimata. Nii näiteks arvutavad maa maksustamishinda arenguteenistuse maakorraldajad, kuid vastav pädevus on neile delegeerimata. Käesolevasse Kohtla-Järve Linnavolikogu määruse eelnõusse on koondatud maaga ja maakorraldusega seotud seadused ja neis sisalduvad kohaliku omavalitsuse ülesanded ning antud lahendused, kes millist ülesannet täidab.

2. Eelnõu sisu

Paragrahv 1 sätestab reguleerimisala. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 2 kohaselt õigusaktiga kohaliku omavalitsuse, kohaliku omavalitsuse üksuse või kohaliku omavalitsuse organi pädevusse antud küsimused otsustab omavalitsusüksuse nimel volikogu, kes võib nende küsimuste lahendamise volitada valla- või linnavalitsusele või volikogu poolt määratud osavalla või linnaosa esinduskogule, ametiasutusele, asutuse struktuuriüksusele või ametnikule. Selline redaktsioon kehtib alates 1. juulist 2016. Varem kehtinud redaktsiooni kohaselt sai küsimuste lahendamise delegeerida valitsusele, kusjuures iga ülesande puhul tuli hinnata, kas valitsuse all tuleb mõelda kollegiaalsest täitevorganit või ametiasutust. See sõltus ülesande sisust. Täna võimaldab seadus täpsemalt delegeerida, mida omavalitsused tänases praktikas ka kasutavad. Sellest tulenevalt on määruse eelnõus defineeritud mõisted selliselt, et linnavalitsuse all mõeldakse Kohtla-Järve linna kollegiaalset täitevorganit Kohtla-Järve Linnavalitsus ning ametiasutuse all mõistetakse Kohtla-Järve linna ametiasutust Kohtla-Järve Linnavalitsus. Määruse eelnõus nähakse ette ametiasutuse (see tähendab ametiasutuse juhi ehk linnapea või teda asendava isiku) õigus määrata struktuuriüksus, ametnik või isikud, kellel konkreetselt on õigus ja kohustus ülesandeid täita. Kõige lihtsamaks võimaluseks on ülesanded sätestada vastava teenistuja ametijuhendis.

Paragrahvis 2 sätestatakse **Maakorraldusseadusest** tulenevate ülesannete delegeerimine. Määruse eelnõu kohaselt jäävad linnavalitsuse täita ülesanded, mis eeldavad haldusakti andmist: ümberkruntimise menetluse algatamisest keeldumine või ümberkruntimise algatamine, kinnisasja väljaarvamine maakorralduspiirkonnast, ümberkruntimise oluliste asjaolude määramine, kui maakorralduse osalised ei saavuta kokkulepet, ümberkruntimise kava kinnitamine. Ametiasutus

teostab kõik ettevalmistavad toimingud, mis on vajalikud haldusaktide andmiseks ja toimingud, mis ei eelda haldusakti andmist (näiteks esindab surnud maakorralduse osalist kuni pärimistunnistuse väljaandmiseni). Seaduses sätestatud juhtudel võib ametiasutus volitada teist isikut (näiteks maamõõtjat) toimingut tegema. Sellisel juhul on see volitusnorm määruse eelnõu vastavas punktis märgitud.

Paragrahvis 3 sätestatakse **Maakatastriseadusest** tulenevate ülesannete delegeerimine. Kuna maakatastriseaduses omavalitsusele pandud ülesannete seas ei ole haldusakti andmist eeldavaid ülesandeid, delegeeritakse kõik omavalitsuse ülesanded – maakatastrile andmete esitamine, katastriüksuse sihtotstarbe muutmise otsustest informeerimine, piirinaabriks olemine – ametiasutusele. Maakatastriseaduse alusel annab linn ka haldusakti – määrab katastriüksuse sihtotstarbe, kuid see on maakatastriseaduse § 18 lõike 1 kohaselt linnavalitsuse pädevuses.

Paragrahvis 4 sätestatakse **Maareformi seadusest** tulenevate ülesannete delegeerimine. Määruse eelnõus ei käsitleta maa tagastamisega ja kompenseerimisega seotud ülesandeid, sest Kohtla-Järve linnas on õigusvastaselt võõrandatud varad tagastatud või kompenseeritud. Lõpetamata toimikuid ei ole. Kuna Kohtla-Järve linnas ei ole sihtotstarbelises kasutuses olevat loomakasvatushoonet (hoonete kompleksi), mille juurde saaks erastada kuni 50 ha vabaks jäävat põllumajandusmaad, siis ka seda teemat ei käsitleta. Olgu märgitud, et vaba põllumajandusmaa erastamise ja menetlemise tähtajad on ammu möödas. Muudes valdkondades on sarnaselt paragrahvile 2 jäetud linnavalitsusele täita ülesanded, mis eeldavad haldusakti andmist: kokkulepete sõlmimiseks tähtaegade määramine, maa suuruse ja piiride määramine. Ametiasutus teostab kõik ettevalmistavad toimingud, mis on vajalikud haldusaktide andmiseks ja toimingud, mis ei eelda haldusakti andmist. Lõike 2 punkt 8 hõlmab kõiki maareformi seaduse alusel antud rakendusakte, Vabariigi Valitsuse määrusi. Kuna neid on palju ja võivad ajas muutuda, on selline üldine delegeerimine mõistlik.

Paragrahvis 5 sätestatakse **Maa hindamise seadusest** tuleneva ülesande delegeerimine. Ametiasutus arvutab maa hindamise seaduse § 6 lõikes 1 sätestatud maatüki maksustamishinna. Maa maksustamishinna akt koostatakse maamaksu infosüsteemis MAKIS või linnavalitsuse kirja plangil.

Paragrahvis 6 sätestatakse **Maamaksuseadusest** tulenevate ülesannete delegeerimine. Ametiasutus täidab maamaksuseaduse § 1 lõikes 3, § 5 lõikes 3, § 5¹ lõigetes 3¹ ja 3² sätestatud kohaliku omavalitsuse ülesandeid maamaksu andmete esitamisel. Maamaksumäära kehtestab maamaksuseaduse § 5 lõike 1 kohaselt volikogu. Maksusoodustuste andmise otsustab maamaksuseaduse § 11 lõike 7 kohaselt kohaliku omavalitsusüksuse täitevorgan ehk linnavalitsus.

Paragrahvis 7 nähakse eelnõuga ette tunnistada kehtetuks Kohtla-Järve Linnavolikogu 27. jaanuari 2016. a määruse nr 96 „Pädevuse delegeerimine” § 1 lõiked 1, 2, 3, 4, 5 ja 7. Lõikes 1 sätestatud maakatastriseaduse §-st 5 tulenev ülesanne on käesoleva määruse eelnõuga delegeeritud ametiasutusele Maakatastriseaduse § 18 muudeti selliselt, et selles olnud kohalik omavalitsus asendati linna- või vallavalitsusega. Redaktsioon jõustus 1. juulil 2018. a. Kehtetuks tuleb tunnistada määruse nr 96 § 1 lõige 2, sest volitusnormi aluseks olnud Vabariigi Valitsuse 29.04.1997 määrus nr 88 „Plaani- või kaardimaterjali alusel katastriüksuse moodustamise korra kinnitamine” on kehtetu alates 1. juulist 2018. Määruse 96 § 1 lõikes 3 sätestatud maareformi seaduse alusel delegeerimine on käesolevas määruse eelnõus § 4 täpsustatud. Vana delegeerimine tuleb seetõttu kehtetuks tunnistada. Määruse 96 § 1 lõikes 4 sätestatud Vabariigi Valitsuse 22.02.2007 määruse nr 50 „Maareformi seaduse” § 22 lõikes 12 sätestatud maa erastamise kord“, alates 01.01.2018 „Kinnisasjaga liitmiseks sobiva iseseisva kasutusvõimaluseta maa erastamise kord“ § 2 lõikest 2 tulenev ülesanne on sätestatud käesoleva määruse eelnõu § 4 lõike 2 punktis 8. Vana delegeerimine ei ole enam vajalik ja tuleb kehtetuks tunnistada. Määruse 96 § 1 lõikes 5 sätestatud maakorraldusseadusest tulenev delegeerimine on muutunud seadusest tulenevalt käesoleva määruse

eelnõu § 2 täpsustatud. Vana delegeerimine tuleb kehtetuks tunnistada. Kehtetuks tuleb tunnistada ka määruse 96 § 1 lõige 7, sest selle aluseks olnud maapõuseadus on muudetud ja viidatud sätetes delegeerimise volitusnormi ei ole alates 1. jaanuarist 2017.

Kohtla-Järve Linnavolikogu on 23.05.2000 vastu võtnud määruse nr 23 „Maa riigi omandisse jätmisega seotud ülesannete täitmine“, milles volitusnormiks (määruse kehtestamise aluseks) on märgitud maareformi seaduse § 29. Maareformi seaduse § 29 pole kunagi olnud volitusnormi kohalikule omavalitsusele, on volitusnorm Vabariigi Valitsusele maa riigi omandisse jätmise korra kehtestamiseks. Ka määravas osas on märgitud: Delegeerida Vabariigi Valitsuse 3. septembri 1996. a määrusega nr 226 kinnitatud maa riigi omandisse jätmise korras kohalikule omavalitsusele pandud ülesannete täitmine Kohtla-Järve Linnavalitsusele. Nii on määruse preambula vigane, kuid määrav osa õige. Täna ei oma see tähtsust, sest korra punktis 9 olnud volitusnormi enam pole, kohaliku omavalitsuse asemel on valla- või linnavalitsus. Kohtla-Järve Linnavolikogu 23.05.2000 määrus nr 23 tuleb volitusnormi puudumise tõttu tunnistada kehtetuks.

Eelnõu kohaselt jõustub määrus tavalises korras kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

3. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisel tuleb linnapeal ametiasutuse juhina määrata teenistujad, kes hakkavad ametiasutuse ülesandeid täitma. Valdavalt on need ametijuhendites olemas. Võimalik võib olla vajadus ametijuhendeid täpsustada.

Määruse rakendamine ei eelda eelarvest lisakulutuste tegemist. Samuti ei tulene määruse rakendamisest lisatulusid linna eelarvesse.

4. Muudatusettepanekud

Enno Kaare teeb ettepaneku muuta määruse eelnõu paragrahvi nr 7 ja sõnastada see järgmiselt:

"§ 7. Rakendussätted

(1) Tunnistatakse kehtetuks Kohtla-Järve Linnavolikogu 27. jaanuari 2016. a määruse nr 96

"Pädevuse delegeerimine" § 1 lõiked 1-5 ja 7.

(2) Tunnistatakse kehtetuks Kohtla-Järve Linnavolikogu 23. mai määrus nr 23 "Maa riigi omandisse jätmisega seotud ülesannete täitmine."

Riigi Teataja konsultandi Gerly Kuivkaevu selgitusel, kui kehtetuks on muutunud määruse sätte tekst (lõige), tuleb vastu võtta kehtetuks tunnistamise määrus. Vastasel juhul ei ole võimalik Riigi Teatajas kehtetuks muutmist kajastada. Sellest tulenevalt on vaja kehtetuks tunnistada ka juba kehtivuse kaotanud sätted. Muudatus ei mõjuta eelnõu sisu. On vajalik elektroonilises Riigi Teatjas õigeaks avaldamiseks.

Koostaja

Enno Kaare
vanemmaakorraldaja
17. oktoober 2019

Menetleja

Vitali Borodin
arenguteenistuse abilinnapea